

Аналіз діяльності кредитних спілок України та КС-членів ВАКС станом на 30.09.2015 року.

За даними Нацкомфінпослуг станом на 30.09.2015 року кількість кредитних спілок в Україні становить 589, з яких 21,6% або 127 кредитні спілки входять до Всеукраїнської асоціації кредитних спілок.

За результатами 9 місяців спостерігається зменшення кількості членів ринку до 751,7 тис. громадян України. Порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість членів зменшилася на 17,5%. В той час, у кредитних спілках – членах ВАКС кількість членів зменшилась на 8,1% та станом на 30.09.2015 року складає 377,5 тис. громадян, а це 50,2% всього ринку кредитної кооперації України (рис.1).

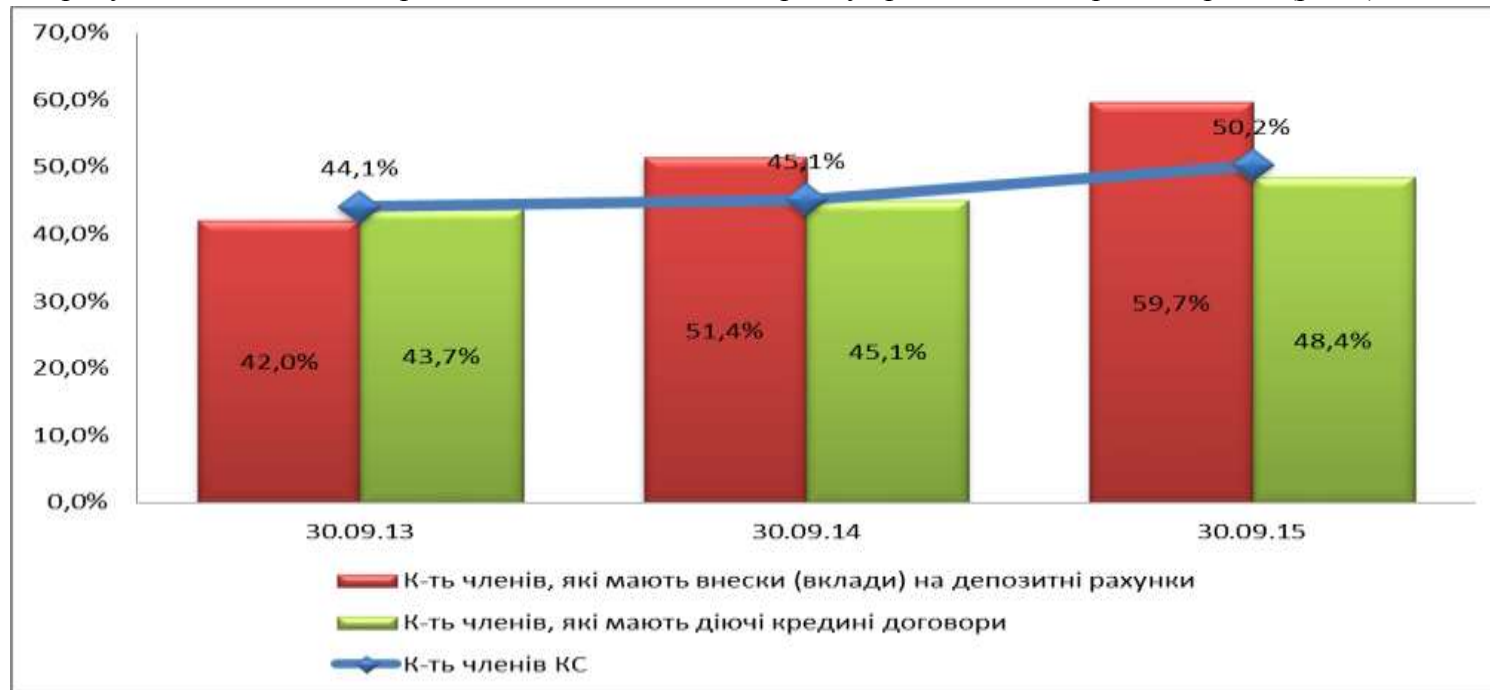

Рис.1. Динаміка частки членів кредитних спілок – членів ВАКС до загальної кількості членів кредитних спілок України (на кінець періоду)

Загалом, система кредитної кооперації об'єднує понад 751,7 тис. громадян України. З них:

- 26,8 тисяч громадян довірили свої кошти українським кредитним спілкам, з яких – 59,7% вкладники кредитних спілок, які є членами ВАКС;

- 169,9 тисяч громадян мають діючі кредитні договори, з яких майже кожен другий позичальник кредитних спілок отримав кредит в кредитній спілці, яка є членом ВАКС.

Враховуючи події в країні, активи кредитних спілок України зменшилися до 2193 млн. грн., тоді як минулого року станом на 30.09.2014 року активи ринку склали 2598,8 млн. грн. Зауважимо, до подій в Україні, які почалися на початку 2014 року, активи ринку кредитної кооперації станом на 30.09.2013 року склали 2807,2 млн. грн., що на 28% більше порівняно з активами ринку на сьогоднішній день. В цей час, станом на 30.09.2015 року активи кредитних спілок – членів ВАКС складають 774,6 млн. грн. та займають третину ринку кредитної кооперації – 35,3% (рис. 2).

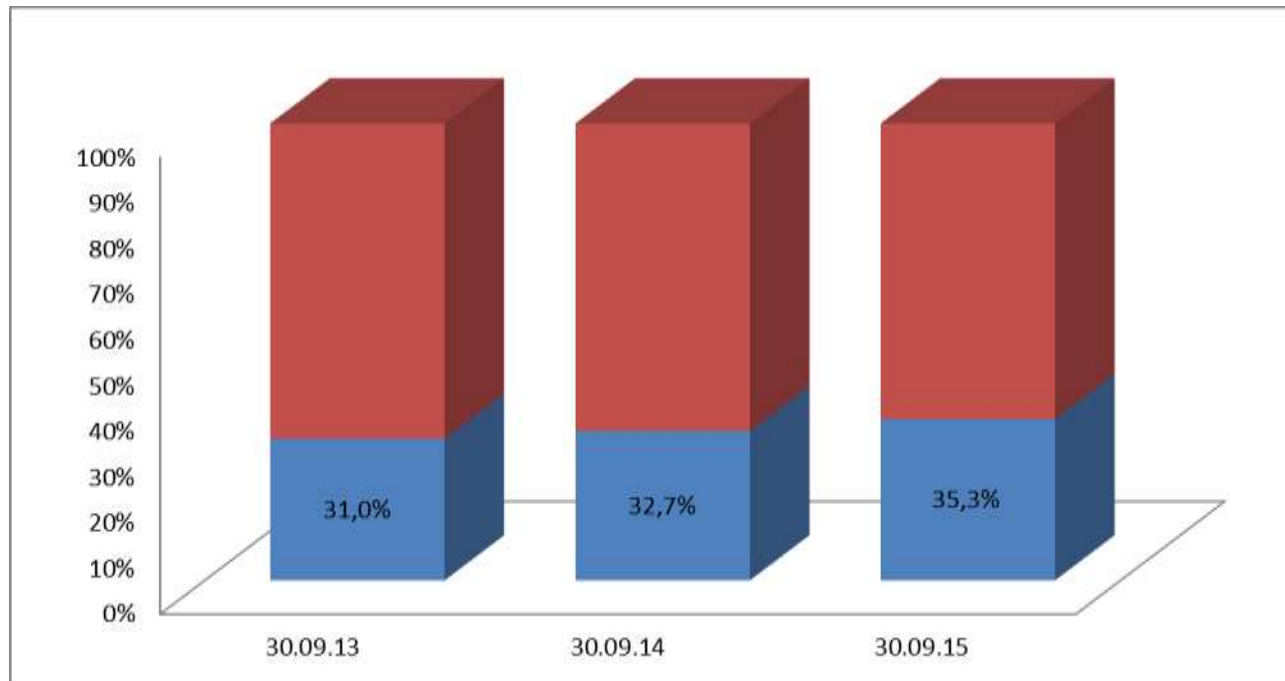

Рис.2. Частка активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній кількості активів кредитних спілок в Україні (на кінець періоду)

Багатьом кредитним спілкам довелося скоротити обсяги видачі кредитів населенню. Як наслідок за січень - вересень 2015 року надано кредитів на суму 1436,1 млн. грн, тоді як минулого року за це же період було надано кредитів на суму 1695,8 млн. грн, або на 18,1% більше. Зазначимо, що у кредитних спілках – членів ВАКС кредитування своїх членів за січень - вересень 2015 року порівняно із січень - вересень 2014 року зменшилося на 15%, а розмір середнього кредиту, що надається одному члену спілки, збільшився до 9 тис. грн. Середня сума кредиту на ринку складає 11,3 тис. грн.(рис.3)

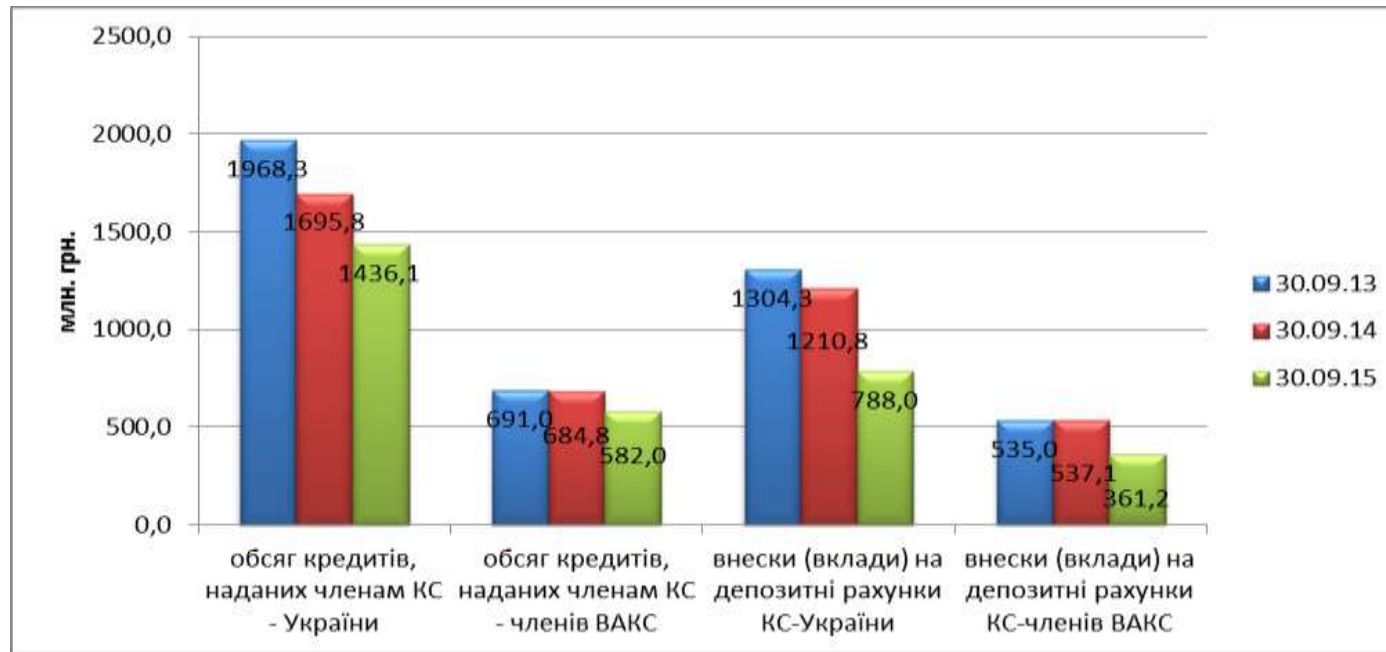
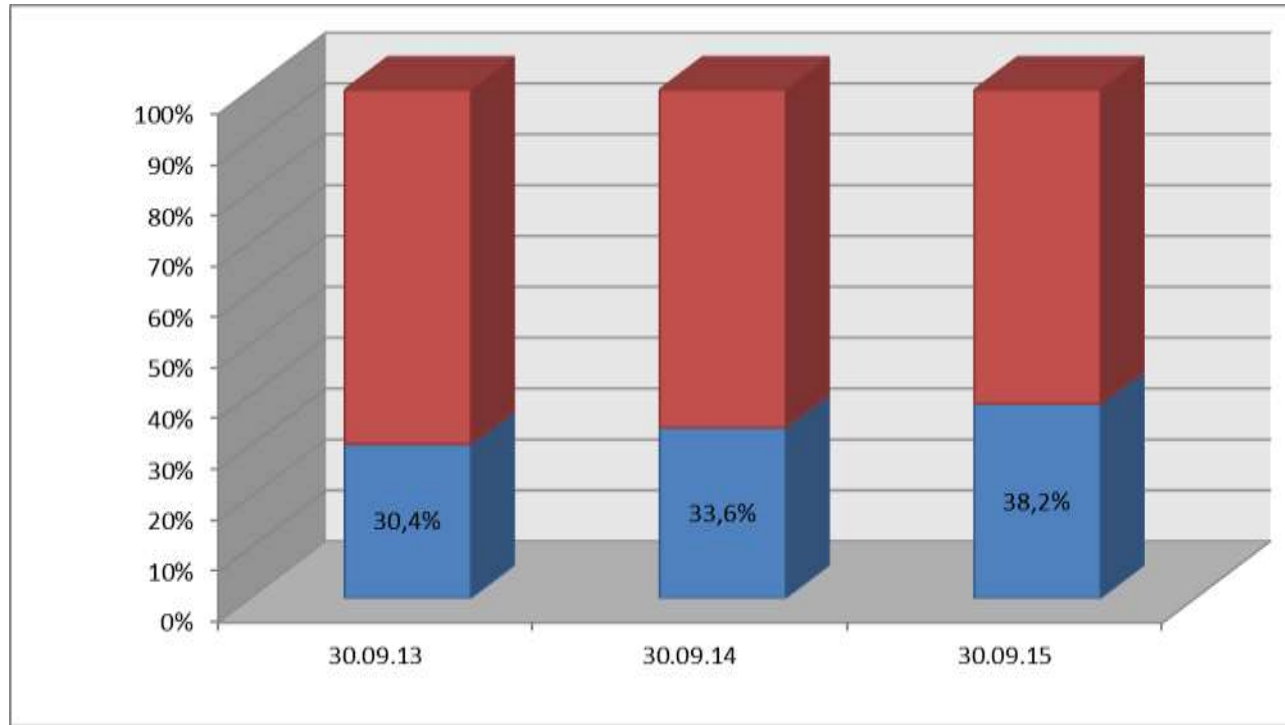

Рис.3 Динаміка обсягів кредитів, наданих членам та внесків (вкладів) на депозитні рахунки КС-України та КС-членів ВАКС (за період)

Обсяг кредитного портфеля кредитних спілок України станом на 30.09.2015 року складає 1924,9 млн. грн., що на 396,8 млн. грн. (17.1%) менше порівняно з показником аналогічного періоду минулого року. В цей час, кредитний портфель кредитних спілок – членів ВАКС зменшився на 43,9 млн. грн. (5,6%) – до 736,1 млн. грн. При цьому частка кредитів, наданих членам кредитних спілок – членів ВАКС на ринку зросла та складає 38,2% від загального кредитного портфеля України (рис.4).

Рис. 4. Динаміка частки кредитного портфеля кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі кредитного портфеля кредитних спілок в Україні (на кінець періоду)

Найбільш популярними на ринку залишаються кредити на споживчі потреби, а саме: придбання техніки для дому, оплата навчання, лікування та інших соціальних потреб, частка яких сягає понад 61,4% від загальної суми наданих кредитів. У складі споживчих кредитів кредити на придбання автотранспорту становлять 3,2% (37,5 млн. грн.); на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки 3,2% (37,9 млн. грн.) та на інші потреби – 93,6% (1108,8 млн. грн.). Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна – 19,1% (368,6 млн. грн.). Найменшу частку в загальному обсязі виданих кредитів 2,2% (42 млн. грн.), як і в попередні періоди, має кредитування ведення фермерських господарств.

За результатами 9 місяців 2015 року спостерігаємо зменшення якості кредитних портфелів як на ринку так і в кредитних спілках-членах ВАКС. Так, загальна сума заборгованості за простроченими й неповернутими кредитами в кредитних спілках України станом на 30.09.2015 р. складає 489,1 млн. грн, або 25,4% від всіх наданих кредитів ринку. За аналогічний період 2014 року цей показник сягав 455,8 млн. грн. або

19,6% від загального кредитного портфеля. У кредитних спілках-членах ВАКС станом на 30.09.2015 р. заборгованість за простроченими та неповернутими кредитами складає 138,5 млн. грн. або 18,8% кредитного портфеля спілок асоціації (рис.5).

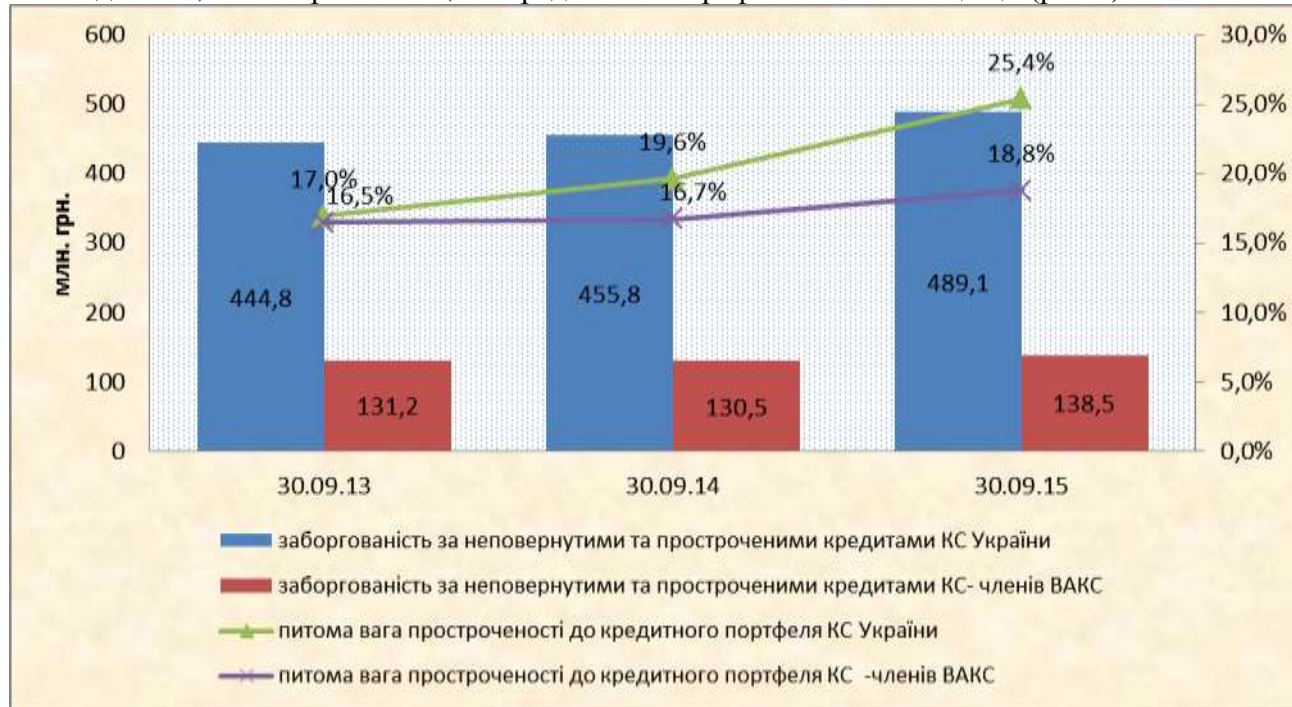

Рис.5 Динаміка сум заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами та їх частка в кредитних портфелях кредитних спілок Асоціації та кредитних спілок України (на кінець періоду)

На фоні подій у банківській системі спостерігається також відтік вкладів і в кредитних спілках. Депозитний портфель кредитних спілок України станом на 30.09.2015 року складає 905,5 млн. грн., що на 197,1 млн. грн. (18%) менше порівняно з показником станом на 30.09.2014 року. За цей час у кредитних спілках-членах ВАКС цей показник зменшився на 75 млн. грн. (15%) до 431 млн. грн. Частка сум внесків (вкладів) на депозитних рахунках кредитних спілок – членів ВАКС на ринку зросла до 47,6%, а середня сума одного вкладу сягає 27 тис. грн. Середня сума внесків на депозитні рахунки у кредитних спілках України становить 33,8 тис. грн (рис.6).

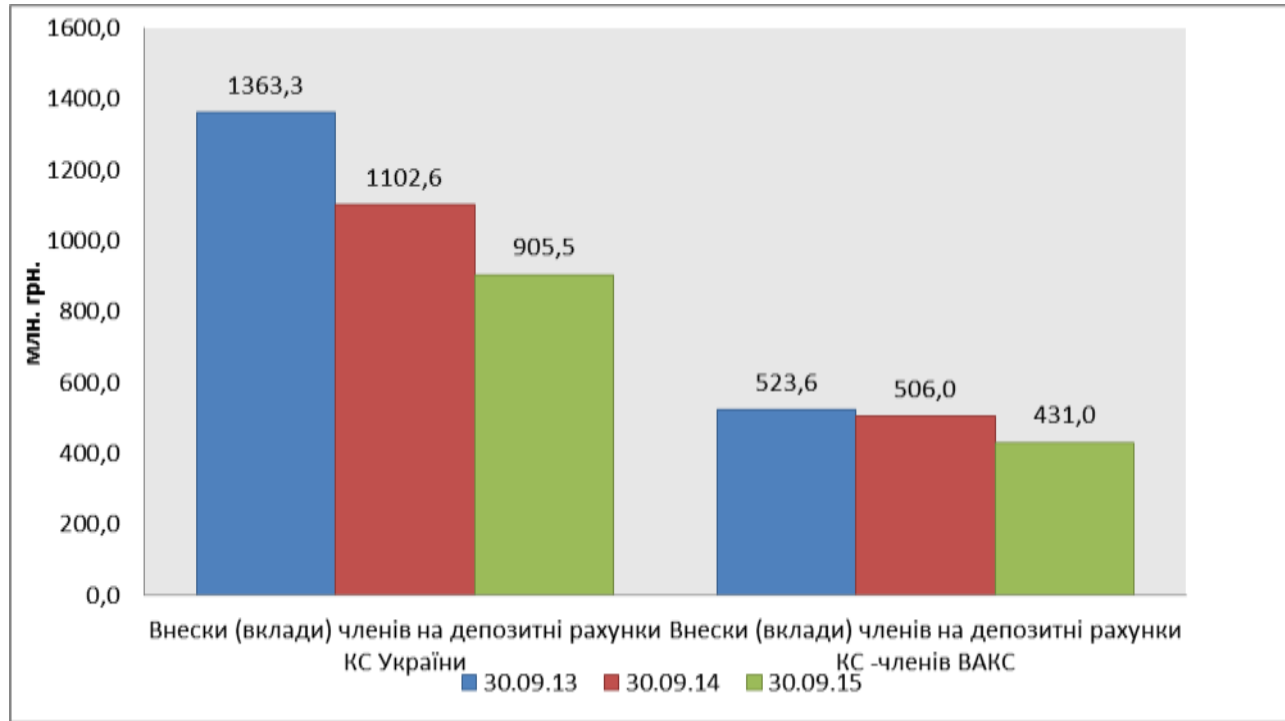

Рис.6 Динаміка депозитних портфелів кредитних спілок – членів ВАКС та кредитних спілок України (на кінець періоду).

Впродовж 9 місяців 2015 року, як і попередні періоди, кредитні спілки – члени ВАКС збільшують свій рівень капіталізації. З початку року капітал кредитних спілок-членів ВАКС зріс на 15,3 млн. грн. (5,6%) і станом на 30.09.2015 р. складає 288,3 млн. грн. Проте, капітал кредитних спілок в Україні за 9 місяців 2015 року зменшився на 39 млн. грн. (3,7%) та складає 1009,7 млн. грн. Порівняно з показником станом на 30.09.2014 року капітал ринку зменшився на 20,6% (станом на 30.09.2014 року – 1271,5 млн. грн.).

Зокрема, частка капіталу кредитних спілок асоціації займає 28,6% від всього капіталу ринку. При цьому 76,6% капіталу кредитних спілок - членів ВАКС складає резервний капітал, тоді як 51% капіталу ринку сформований за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок. (рис.7).

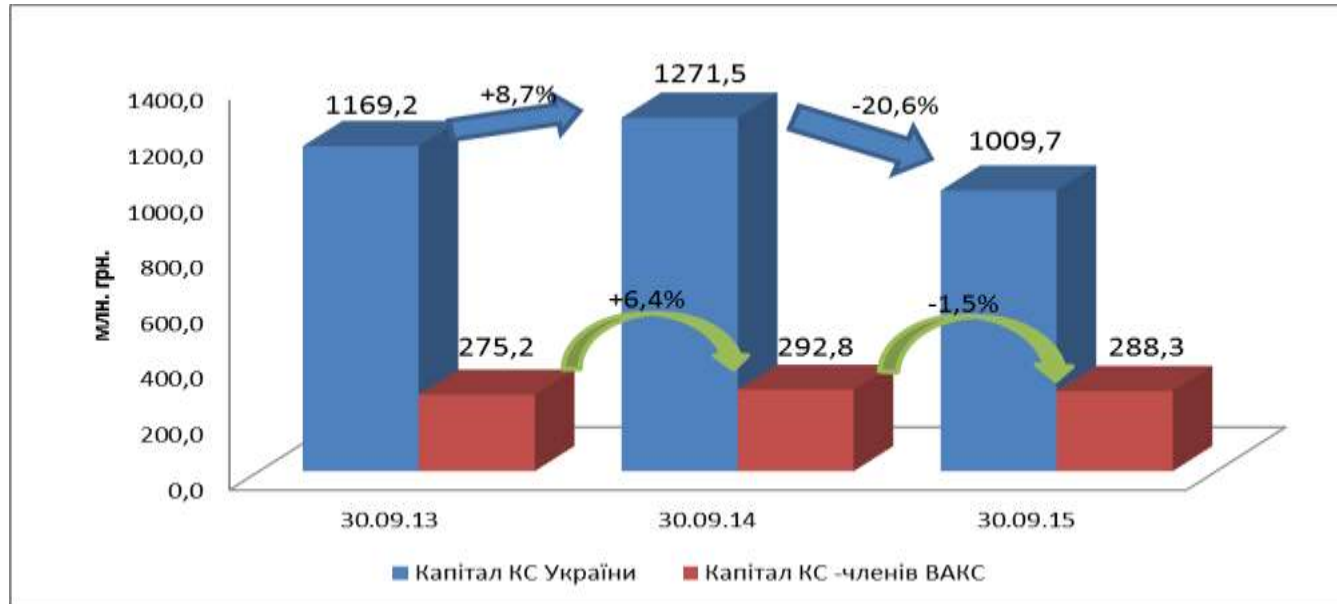

Рис.7. Динаміка капіталу кредитних спілок – членів ВАКС та капіталу кредитних спілок України (на кінець періоду).

Варто відмітити, що з початку 2015 року на фоні економічно-соціальних подій в країні підсилювалися панічні настрої українців, що посилювало девальвацію гривні і зробило свій внесок у відтік депозитів, відбувається зниження купівельної та кредитоспроможності населення. Внаслідок цього падіння соціально-економічних показників призвело до погіршення фінансового стану ринку кредитних спілок, а масові скорочення та заборгованість по заробітній платі на фоні стрімкого зростання вартості життя у вигляді подорожчання навіть найнеобхіднішого, підвищення в рази плати за комунальні послуги значно погіршили якісь кредитного портфеля спілок.

В результаті кредитним спілкам не залишалося вибору, як вжити заходів для зменшення ризиків. Зокрема, вони обмежили кредитування, підвищивши вимоги для потенційних позичальників, формування капіталу та його складових, а саме резервного та пайового капіталів.

Важливо звернути увагу на те, що завдяки дуже високому рівню капіталізації майже всім кредитним спілкам – членам ВАКС, у тому числі кредитним спілкам східного регіону, вдається виконувати свої зобов'язання перед вкладниками на фоні подій в країні.

Також, можемо спостерігати, що питома вага основних показників кредитних спілок, які є членами ВАКС по ринку зростає та за деяким показникам (наприклад: обсяг внесків (вкладів) на депозитні рахунки; кількість членів, які мають депозитні рахунки; кількість членів, які мають діючі кредитні договори) питома вага кредитних спілок – членів ВАКС займає більше половину ринку кредитної кооперації в Україні.

Сподіваємося, що попри усі складнощі кредитні спілки завдяки своєму професіоналізму та згуртованості зможуть забезпечити достатній рівень ліквідності, платоспроможності та капіталу.